

SENAT DE BELGIQUE BELGISCHE SENAAAT

SESSION DE 1952-1953.

SEANCE DU 9 JUILLET 1953.

Projet de loi relatif à la divulgation et à la mise en œuvre des inventions et des secrets de fabrique intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi que nous avons l'honneur de soumettre à vos délibérations est relatif à la divulgation et à la mise en œuvre des inventions et secrets de fabrique intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat.

L'efficacité des armées dépend de plus en plus de leur équipement technique. Il est devenu, dès lors, d'importance primordiale pour les Etats de contrôler les inventions et les secrets de fabrique intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat. Par inventions, il faut entendre les inventions susceptibles de faire l'objet d'un brevet délivré par application de la loi du 24 mai 1854. L'expression « secret de fabrique » est entendue dans le sens que lui donne la jurisprudence et s'applique notamment aux moyens et procédés de fabrication, aux tours de main, aux formules et données techniques brevetables ou non brevetables.

Ce résultat peut être atteint par des mesures d'ordre divers qui peuvent se grouper comme suit :

1) interdiction totale ou limitée faite aux inventeurs de divulguer les secrets de fabrique et les inventions intéressant la défense nationale ;

2) mise en œuvre de l'invention ou du secret de fabrique par l'Etat, soit avec l'accord de l'inventeur, soit après réquisition.

ZITTING 1952-1953.

VERGADERING VAN 9 JULI 1953.

Wetsontwerp betreffende de bekendmaking en de toepassing der uitvindingen en fabrieksgeheimen welke de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat aangaan.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het ontwerp van wet dat wij de eer hebben U ter bespreking voor te leggen, heeft betrekking op de bekendmaking en de toepassing der uitvindingen en fabrieksgeheimen welke de verdediging van het grondgebied en de veiligheid van de Staat aangaan.

De doelmatigheid der legers hangt meer en meer af van hun technische uitrusting. Daarom is het voor de Staten van overwegend belang geworden toezicht te houden op de uitvindingen en fabrieksgeheimen welke de verdediging van het grondgebied en de veiligheid van de Staat aangaan. Door uitvindingen dient verstaan te worden de uitvindingen die in aanmerking kunnen komen voor een octrooi verleend bij toepassing van de wet van 24 Mei 1854. De uitdrukking « fabrieksgeheimen » dient verstaan te worden in de zin die er aan gegeven wordt door de rechtspraak en wordt namelijk toegepast op de fabricatiemiddelen en- procédés, de werkwijzen, de technische formules en gegevens, of ze al dan niet octrooieerbaar zijn.

Dit resultaat kan bereikt worden door maatregelen van verschillende aard welke als volgt kunnen gegroepeerd worden :

1) volledig of beperkt verbod aan de uitvinders der fabrieksgeheimen en de uitvindingen welke de verdediging van het grondgebied aangaan, bekend te maken ;

2) toepassing van de uitvinding of van het fabrieksgeheim door de Staat, hetzij met instemming van de uitvinder, hetzij na opeising.

De nombreux pays, dont la plupart de nos partenaires du Pacte atlantique, ont pris, depuis un certain nombre d'années, des dispositions de ce genre. Tantôt ils appliquent à l'invention ou au secret de fabrique des mesures de sécurité, en étendant éventuellement l'interdiction de divulgation jusqu'à celle d'exploitation, soit pour une durée déterminée, soit pour une période indéfinie. Généralement cette interdiction est faite sous réserve d'une possibilité d'obtenir une autorisation d'exploiter ou de mettre en œuvre et de communiquer l'invention ou le secret de fabrique dans des cas nettement précisés. Tantôt, des licences d'exploiter sont consenties par l'inventeur ou lui sont imposées. Dans certains cas des expropriations sont créées. En toute hypothèse, une indemnisation équitable ou une redevance périodique est allouée à l'inventeur.

En Belgique, la loi du 24 mai 1854, sur les brevets d'invention, en son article 20, porte, d'une part, que les brevets concédés, y compris la description de l'invention, seront publiés, à la diligence de l'Administration, dans un recueil spécial, d'autre part que, trois mois après l'octroi d'un brevet, le public sera admis à prendre connaissance de la description y annexée et à s'en faire délivrer des copies.

Par ailleurs, l'article 4 de la loi du 12 mai 1927 sur les réquisitions militaires, qui seul permet à l'Etat de se réserver le droit d'exploiter ou de s'approprier un brevet, n'est applicable qu'en période de mobilisation.

Enfin, les obligations des détenteurs d'inventions et de secrets de fabrique non brevetés, dont la divulgation ou la libre exploitation serait contraire aux intérêts de la défense, sont insuffisamment précisées par la législation existante ; le contrôle de ces inventions et secrets de fabrique n'est pas organisé.

Le présent projet de loi a pour but de combler ces lacunes par les dispositions dont les motifs sont exposés ci-après, en conciliant les intérêts de la défense nationale et ceux des inventeurs et des industriels.

A. — Dispositions générales.

L'interpénétration de plus en plus accusée de l'économie, de la technique et de la conduite de la guerre fait un devoir aux chercheurs et aux producteurs de s'abstenir non seulement de faits contraires aux intérêts de la défense du pays, mais également de toute imprudence ou négligence susceptible de provoquer ces faits.

Pour ces motifs, il est proposé dans l'article premier du projet, non seulement d'interdire la divulgation contraire aux intérêts de la défense, mais, égale-

Door talrijke landen, waaronder het merendeel onzer partners van het Atlantisch Pact, werden reeds sinds enkele jaren maatregelen van dien aard getroffen. Nu eens passen zij op de uitvinding of op het fabrieksgeheim veiligheidsmaatregelen toe, waarbij het verbod van bekendmaking soms wordt uitgebreid tot een verbod van exploitatie, hetzij gedurende een bepaalde, hetzij gedurende een onbepaalde termijn. Gewoonlijk wordt dit verbod uitgevaardigd met voorbehoud van de mogelijkheid in wel omschreven gevallen de toelating te verkrijgen de uitvinding of het fabrieksgeheim bekend te maken en te exploiteren of toe te passen. Dan worden licenties toegestaan door de uitvinder of hem opgelegd. Soms worden onteigeningen uitgevaardigd. In elk dezer gevallen wordt aan de uitvinder een evenwaardige vergoeding of een periodiek licentierecht verzekerd.

In België, bepaalt de wet van 24 Mei 1854, op de uitvindingsoctrooien, in haar artikel 20 enerzijds dat de toegestane octrooien, de beschrijvingen der uitvindingen inbegrepen, zullen gepubliceerd worden door de zorgen van de Administratie in een speciale verzameling en anderzijds dat het aan het publiek zal toegelaten zijn drie maanden na het verlenen van een octrooi kennis te nemen der er bijgevoegde beschrijving en er zich afschriften van te laten afleveren.

Bovendien, laat artikel 4 van de wet van 12 Mei 1927 op de militaire opeisingen, slechts in een periode van mobilisatie aan de Staat toe zich het recht tot exploitatie van een octrooi voor te behouden of zich het octrooi toe te eigenen.

Ten slotte, zijn de verplichtingen van de houders van niet geoctrooierde uitvindingen en fabrieksgeheimen, waarvan de bekendmaking of de vrije exploitatie in tegenstrijd zou zijn met de belangen der verdediging van het grondgebied, onvoldoend omschreven door de wet ; het toezicht op deze uitvindingen en fabrieksgeheimen is niet georganiseerd.

Het huidig wetsontwerp heeft voor doel door de beschikkingen, waarvan de beweegredenen hieronder uiteengezet worden, die leemten op zodanige wijze aan te vullen dat het de belangen der verdediging van het grondgebied met deze van de uitvinders en nijveraars overeenbrengt.

A. — Algemene bepalingen.

De meer en meer doorgedreven wisselwerking van de economie, de techniek en de oorlogsvoering legt aan de onderzoekers en voortbrengers de plicht op zich te onthouden niet enkel van daden in strijd met de belangen der verdediging van het grondgebied maar eveneens van alle onvoorzichtigheid of onachtzaamheid welke tot deze daden zouden kunnen aanleiding geven.

Om deze redenen wordt in artikel 1 van het ontwerp voorgesteld niet enkel de bekendmaking tegenstrijdig met de belangen van de verdediging te ver-

ment, d'ériger en infraction la faute qui a provoqué la divulgation.

L'auteur de la divulgation et celui qui l'a causée par sa négligence ne seront cependant punissables que s'ils n'ont pu se méprendre quant à l'intérêt du secret pour la défense du territoire et de la sûreté de l'Etat, en raison, soit de la nature des secrets de fabrique et inventions, soit de l'existence d'une décision émanant des ministres compétents.

Indépendamment de l'interdiction d'ordre général, stipulée à l'article 1er, les articles 2 et 3 donnent au ministre ayant la propriété industrielle dans ses attributions et au ministre de la Défense nationale, agissant conjointement, la faculté de prendre des mesures de sécurité.

1°) en déclarant contraire aux intérêts de la défense nationale la divulgation de certains secrets de fabrique ou inventions ;

2°) en déterminant et contrôlant les conditions de leur exploitation.

Lorsqu'il est établi que des mesures de réglementation et de contrôle de l'exploitation ne peuvent ou n'ont pu satisfaire les exigences de la défense du territoire et de la sûreté de l'Etat, ces deux Ministres pourront :

1°) interdire l'exploitation de certaines inventions ou de certains secrets de fabrique ;

2°) en décider l'octroi de licences d'exploitation ou la communication en faveur de l'Etat.

Ce système laissera aux détenteurs d'inventions et de secrets de fabrique l'exploitation de ceux-ci, dans tous les cas où ils pourront satisfaire aux conditions qu'imposent les objectifs majeurs de la défense du pays.

Lorsqu'il donne à l'Etat le pouvoir de se faire concéder des licences d'exploitation, l'article 3 n'a d'autre but que de l'immuniser, contre les effets de monopoles commerciaux.

La mise en œuvre des inventions concernant des moyens et procédés ou celle des secrets de fabrique pourra s'intégrer, sans obstacle, dans l'activité des ateliers, arsenaux, laboratoires militaires ou administratifs existants.

Quand elle nécessitera des fabrications sortant du cadre de cette activité, il pourra être fait appel à l'industrie privée conformément aux règles qui gouvernent les marchés de l'Etat, sans que le breveté ou le détenteur des secrets de fabrique puisse poursuivre les fournisseurs de l'Etat, pour contrefaçon, concurrence déloyale ou tout autre chef et prétendre à d'au-

bien, mais eveneens als inbreuk te aanzien de fout die de bekendmaking heeft veroorzaakt.

De dader van de bekendmaking en degene die ze veroorzaakt heeft door zijn nalatigheid zullen nochtans enkel strafbaar zijn wanneer zij zich niet hebben kunnen vergissen wat betreft het belang der geheimhouding voor de verdediging van het grondgebied en de veiligheid van de Staat om reden van, hetzij de aard der fabrieksgeheimen en uitvindingen, hetzij het bestaan van een beslissing uitgaande van de bevoegde Ministers.

Onafhankelijk van het verbod van algemene aard, voorzien bij artikel 1, verlenen artikelen 2 en 3 aan de Minister die de nijverheidseigendom in zijn bevoegdheid heeft en aan de Minister van landsverdediging de mogelijkheid gezamenlijk veiligheidsmaatregelen te nemen.

1°) door te verklaren als zijnde in tegenstrijd met de verdediging van het grondgebied de bekendmaking van zekere fabrieksgeheimen of uitvindingen ;

2°) door de voorwaarden van hun exploitaties te bepalen en te controleren.

Wanneer het bewezen is dat maatregelen tot reglementering en controle van de exploitatie niet voldoen of niet hebben kunnen voldoen aan de vereisten van de verdediging van het grondgebied en de veiligheid van de Staat, kunnen deze twee Ministers :

1°) de exploitatie van zekere uitvindingen of de toepassing van zekere fabrieksgeheimen verbieden ;

2°) beslissen dat aan de Staat een exploitatielicentie er van zal worden toegestaan, of dat deze aan de Staat zullen worden bekendgemaakt.

Dit systeem zal aan de houders van uitvindingen en fabrieksgeheimen de exploitatie er van overlaten, in al de gevallen waarin zij zullen kunnen voldoen aan de voorwaarden opgelegd door de hogere belangen der verdediging van het grondgebied.

Indien artikel 3 aan de Staat de macht verleent zich exploitatielicenties te doen toekennen, dan heeft dit enkel tot doel hem te beschermen tegen de gevolgen der handelsmonopolies.

De toepassing der uitvindingen betreffende de middelen en procédés of deze der fabrieksgeheimen zal zonder last kunnen ingeschakeld worden in de activiteit der bestaande militaire of administratieve werkplaatsen, arsenaal en laboratoria.

Wanneer zij fabricaties noodzakelijk maakt welke vallen buiten het kader van deze activiteit, zal er kunnen beroep gedaan worden op de privaatsindustrie overeenkomstig de regels welke de handelscontracten van de Staat beheersen, zonder dat de octrooihouder of de houder der fabrieksgeheimen de leverancier van de Staat zou kunnen vervolgen wegens namaak, on-

tres réparations que les redevances et indemnités prévues à l'article 9 du projet.

Si des inventions ou secrets de fabrique devaient, à l'avenir, révolutionner à ce point l'art de la guerre, qu'ils nécessiteraient une mainmise effective de l'Etat sur un secteur industriel, seules des mesures législatives spéciales pourraient définir les modalités de cette mainmise.

Il est, en effet, impossible à quiconque de prévoir avec exactitude les nouveautés techniques de demain et d'en fixer, dès à présent, le statut d'exploitation le plus adéquat. C'est ainsi qu'au cours de la dernière guerre les recherches et les fabrications, en matière d'énergie nucléaire, ont nécessité, dans les pays qui les entreprirent, un régime légal approprié.

L'intervention conjointe des deux ministres ayant pour mission la sauvegarde, l'un des intérêts économiques du pays, l'autre de ceux de sa défense, permettra par la prise en considération de toutes les données de chaque situation particulière, d'éviter des mesures justifiées exclusivement par des arguments d'ordre militaire, au détriment du développement de l'industrie et du commerce et vice versa.

Il ne paraît pas souhaitable d'admettre la réquisition en propriété des biens dont question, dès le temps de paix, afin de sauvegarder les intérêts des inventeurs et des chercheurs. La levée des mesures d'exception les rétablira ipso facto dans leurs droits.

B. — Dispositions spéciales aux inventions, objet de demandes de brevets.

Il est relativement aisé d'organiser la sélection des nouveautés techniques, intéressant la défense nationale, lorsqu'elles font l'objet de demandes de brevet.

Cependant, l'article 2 de la loi du 24 mai 1854, sur les brevets d'invention, refuse au ministre tout contrôle sur l'objet du brevet ou sur sa valeur intrinsèque et l'article 20 de la même loi lui fait, ainsi qu'il est dit ci-dessus, une obligation d'en assurer la publicité et la communication au public.

Les articles 4 à 7 du projet contiennent les dérogations propres à empêcher, lorsque l'intérêt de la défense du pays l'exige, l'application de ces dispositions impératives.

eerlijke mededinging of om eender welke reden en andere vergoedingen eisen dan de opbrengsten en schadeloostellingen voorzien bij artikel 9 van dit ontwerp.

Indien uitvindingen of fabrieksgeheimen in de toekomst een zodanige omwenteling moesten teweeg brengen in de krijgskunst, dat zij een werkelijke opeising door de Staat van een industriële sector zouden noodzakelijk maken, dan zouden enkel bijzondere wettelijke maatregelen de modaliteiten van deze opeising kunnen bepalen.

Het is immers aan gelijk wie onmogelijk met zekerheid de technische nieuwigheden der toekomst te voorzien en er, van nu af aan, het meest aangepast statuut van exploitatie van te bepalen. Zo hebben gedurende de laatste oorlog de opzoekingen en fabricaties in zake kernenergie een aangepast wettelijk regiem noodzakelijk gemaakt in de landen die ze ondernomen hadden.

De gezamenlijke tussenkomst der twee Ministers, welke als taak hebben de bescherming de één der economische belangen van het land, de ander van deze zijner verdediging, zal door het in acht nemen van alle gegevens eigen aan elke bijzondere toestand, het nemen van maatregelen vermijden welke enkel zouden gerechtvaardigd zijn door argumenten van militaire aard ten nadele van de ontwikkeling van Nijverheid en Handel en omgekeerd.

Het blijkt niet gewenst reeds in vreedstijd de opeising van de eigendom der goederen waarvan sprake toe te laten, dit, ten einde de belangen der uitvinders en onderzoekers te beschermen. Het opheffen der uitzonderingsmaatregelen zal hen ipso facto in hun rechten herstellen.

B. — Bijzondere bepalingen betreffende de uitvindingen welke het voorwerp zijn van octrooiaanvragen.

Het is betrekkelijk gemakkelijk de technische nieuwigheden die de landsverdediging aanbelangen, van de andere af te zonderen, wanneer zij het voorwerp uitmaken van een octrooiaanvraag.

Nochtans, verbiedt artikel 2 van de wet van 24 Mei 1854 op de uitvindingsoctrooien aan de Minister elke controle op het voorwerp of op de innerlijke waarde van het octrooi, terwijl artikel 20 van dezelfde wet, zoals hierboven vermeld, hem de verplichting oplegt voor de publicatie en het ter kennis brengen van het publiek te zorgen.

De artikelen 4 tot 7 van het ontwerp behelzen de afwijkingen, van aard de toepassing dezer gebiedende bepalingen te beletten wanneer het belang van de verdediging van het grondgebied dit vereist.

C. — *Indemnisation.*

Les mesures prévues aux articles 2 et 3 donnent lieu au paiement de redevances et d'indemnités, dans la mesure où elles occasionnent un préjudice à un inventeur ou au détenteur d'un secret de fabrique.

Sans préjudice à la compétence des tribunaux, il paraît indispensable que les différends, en matière d'indemnisation, soient portés préalablement devant une commission de conciliation, l'intéressé entendu. Dans tous les cas où la partie préjudiciée acceptera l'avis de cette Commission, la procédure s'en trouvera accélérée. D'ailleurs, par hypothèse, lorsque les inventions et les secrets de fabrique, objet des mesures donnant lieu à indemnisation, auront été mis au secret, l'intérêt du pays commande que le recours direct à des instances dont les audiences sont, en principe, publiques, soit évité, dans la mesure des possibilités qu'offre le droit.

D. — *Restrictions aux droits des demandeurs en brevet, apportées par des Etats étrangers.*

Les ministres compétents peuvent autoriser expressément un ressortissant belge à introduire, dans tel pays étranger, une demande de brevet, nonobstant les interdictions qu'ils formulent conformément à l'article 2, s'ils ont toutes garanties quant à son maintien au secret.

L'article 12 vise à leur permettre, sur la base d'accords internationaux de réciprocité, de faire bénéficier les ressortissants étrangers de la mise au secret, en Belgique, de demandes de brevet relatives à des inventions frappées de mesures de sécurité dans le pays d'origine.

E. — *Dispositions pénales.*

Sans préjudice à l'application du Code pénal, l'interdiction de divulguer prévue à l'article 1er, à l'article 2 et à l'article 6 est sanctionnée par l'article 13 qui laisse au juge un large pouvoir d'appréciation du taux de la peine en fonction de la gravité du fait délictueux.

L'infraction aux mesures de réglementation, de contrôle ou d'interdiction de l'exploitation ou de la mise en œuvre prévues par l'article 3 et prises par les ministres compétents est traitée avec moins de sévérité, lorsqu'elle n'a pas entraîné de divulgation.

* * *

Le présent projet de loi, tout en précisant les obligations des inventeurs et des détenteurs de secrets de

C. — *Vergoeding.*

De maatregelen voorzien in artikelen 2 en 3 geven aanleiding tot betaling van vergoeding en schade-loosstelling in de mate waarin zij schade berokkenen aan een uitvinder of een houder van een fabrieksgeheim.

Het blijkt onontbeerlijk, zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheid der rechtbanken, dat de betwistingen in zake schadeloosstelling voorafgaandelijk vóór een verzoeningscommissie gebracht worden waarbij de belanghebbende gehoord wordt. Telkens wanneer de benadeelde partij het advies van die commissie aanvaardt, zal de rechtspleging alzo bespoedigd zijn. Ten andere, bij veronderstelling, wanneer de uitvindingen en fabrieksgeheimen, welke het voorwerp uitmaken van een schadeloosstelling, geheim gehouden worden, is het in het belang van het land dat het rechtstreeks verhaal bij instellingen wier zittingen in principe openbaar zijn, in de mate van de door het recht verleende mogelijkheid, vermeden worde.

D. — *Beperkingen door vreemde Staten aangebracht aan de rechten van aanvragers van octrooien.*

De bevoegde Ministers kunnen aan een Belgisch onderdaan de uitdrukkelijke toelating verlenen in een bepaald land een aanvraag tot octrooi in te dienen, niettegenstaande het verbod door hen opgelegd krachtens artikel 2, wanneer zij alle waarborg bezitten wat de geheimhouding ervan betreft.

Artikel 12 heeft tot doel hen toe te laten, op basis van wederkerige internationale overeenkomsten, de buitenlandse onderdanen in België de geheimhouding hunner octrooiaanvragen te laten genieten wanneer deze betrekking hebben op de uitvindingen die in het land van herkomst door veiligheidsmaatregelen getroffen zijn.

E. — *Strafbepalingen.*

Onverminderd de toepassing van het Strafwetboek, wordt het verbod van bekendmaking voorzien in artikel 1, artikel 2 en artikel 6, gesanctionneerd door artikel 13 dat aan de rechter een uitgebreide macht laat ter beoordeling van de graad der straf, in verhouding met de zwaarheid van het misdadig feit.

De inbreuk op de maatregelen tot reglementering, controle of interdictie van de exploitatie of toepassing voorzien bij artikel 3 en getroffen door de bevoegde Ministers wordt met minder strengheid behandeld wanneer zij de bekendmaking niet heeft medegebracht.

* * *

Door het nauwkeurig omschrijven van de verplichtingen der uitvinders en der houders van fa-

(6)

fabrique, permettra au Gouvernement de donner à la production intéressant la défense du pays un maximum de sécurité et d'efficacité et d'assurer le respect des droits et des intérêts légitimes des industriels.

*Le Ministre des Affaires économiques
et des Classes moyennes,*

abriksgeheimen, zal dit ontwerp van wet aan de Regering toelaten aan de productie welke de landsverdediging aangaat de grootst mogelijke veiligheid en doeltreffendheid te verlenen en terzelvertijd de rechten en de wettelijke belangen der nijverheid te waarborgen.

*De Minister van Economische Zaken
en Middenstand,*

J. DUVIEUSART.

Le Ministre de la Défense nationale,

De Minister van Landsverdediging,

E. DE GREEF.

Projet de loi relatif à la divulgation et à la mise en œuvre des inventions et des secrets de fabrique intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat.

BAUDOUIN,
ROI DES BELGES.

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires économiques et des Classes moyennes et de Notre Ministre de la Défense nationale,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

Notre Ministre des Affaires économiques et des Classes moyennes et Notre Ministre de la Défense nationale sont chargés de présenter en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

CHAPITRE PREMIER.

Dispositions générales.

Article Premier.

Est interdite la divulgation des secrets de fabrique et des inventions lorsqu'elle est contraire aux intérêts de la défense du territoire ou de la sûreté de l'Etat.

L'auteur de la divulgation et celui qui l'a causée par sa négligence sont passibles de peines prévues à l'article 13, s'il est établi qu'ils n'ont pu ignorer qu'elle était contraire aux intérêts de la défense du territoire ou de la sûreté de l'Etat.

Art. 2.

Sans préjudice de l'application de l'article 1er, le ministre qui a la propriété industrielle dans ses attributions et le Ministre de la Défense nationale peuvent déclarer conjointement que la divulgation d'une invention ou d'un secret de fabrique est contraire aux intérêts de la défense du territoire ou de la sûreté de l'Etat et qu'elle est interdite pendant la période qu'ils déterminent.

Art. 3.

Lorsqu'ils l'estiment nécessaire en vue d'assurer la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat, les ministres désignés à l'article précédent, agissant conjointement, peuvent déterminer et contrôler temporairement les conditions d'exploitation d'inventions et de mise en œuvre de secrets de fabrique.

S'il est établi que ces mesures sont insuffisantes à satisfaire les exigences de la défense du territoire ou de la sûreté de l'Etat, ils peuvent, par décision motivée, soit interdire temporairement l'exploitation d'in-

Wetsontwerp betreffende de bekendmaking en de toepassing der uitvindingen en fabrieksgeheimen welke de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat aangaan.

BOUDEWIJN,
KONING DER BELGEN.

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL,

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand en van Onze Minister van Landsverdediging,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand en Onze Minister van Landsverdediging zijn gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp in te dienen, waarvan de tekst volgt :

EERSTE HOOFDSTUK.

Algemene bepalingen.

Eerste Artikel.

Het is verboden fabrieksgeheimen en uitvindingen bekend te maken, wanneer deze bekendmaking in strijd is met de belangen van de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat.

De dader der bekendmaking en hij die ze door zijn nalatigheid veroorzaakt heeft, worden gestraft met de straffen gesteld in artikel 13, indien het bewezen is dat zij niet onkundig konden zijn van het feit dat zij in strijd was met de belangen van de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat.

Art. 2.

Onverminderd de toepassing van artikel 1, kunnen de minister tot wiens bevoegdheid de nijverheidseigendom behoort en de Minister van Landsverdediging gezamenlijk verklaren dat de bekendmaking van een uitvinding of van een fabrieksgeheim in strijd is met de belangen van de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat en dat zij verboden is gedurende een door hen te bepalen tijdperk.

Art. 3.

Wanneer zij het voor de verdediging van het grondgebied of voor de veiligheid van de Staat nodig achten kunnen de in het voorgaand artikel genoemde ministers gezamenlijk tijdelijk controleren en bepalen onder welke voorwaarden uitvindingen geëxploiteerd en fabrieksgeheimen toegepast worden.

Indien bewezen is dat deze maatregelen niet toereikend zijn om te voorzien in de behoeften van de verdediging van het grondgebied of van de veiligheid van de Staat, kunnen zij bij een met reden omklede

ventions ou la mise en œuvre de secrets de fabrique, soit réserver temporairement et exclusivement ou non à l'Etat le droit d'exploiter un brevet d'invention, soit contraindre l'intéressé à lui céder la connaissance complète d'une invention non brevetée ou d'un secret de fabrique.

Les ministres peuvent également procurer à l'Etat la licence d'un brevet et la connaissance complète d'une invention non brevetée ou d'un secret de fabrique au moyen de contrats librement conclus.

CHAPITRE DEUXIEME.

Dispositions spéciales aux inventions. objet de demandes de brevet.

Art. 4.

Toute invention, objet d'une demande de brevet, peut, dès le dépôt de cette demande, être portée par le ministre ayant la propriété industrielle dans ses attributions, à la connaissance du Ministre de la Défense nationale, afin de déterminer si les besoins de la défense du territoire ou de la sûreté de l'Etat nécessitent à son égard des mesures prévues par les articles 2 et 3 de la présente loi.

Le Ministre de la Défense nationale peut, dans le même but, prendre connaissance d'office dès leur dépôt, du contenu des demandes de brevets.

Art. 5.

Dans un délai de trois mois, le Ministre de la Défense nationale fait savoir au ministre qui a la propriété industrielle dans ses attributions, s'il y a lieu ou non de prendre une ou plusieurs mesures spéciales prévues aux articles 2 et 3.

Art. 6.

Lorsqu'une demande de brevet fait l'objet de l'application de l'article 4, le déposant en est avisé sans délai par lettre recommandée à la poste. Les ministres décident soit de prendre une ou plusieurs mesures prévues par les articles 2 et 3, soit de n'en point prendre, et notifient leur décision au requérant. A compter de l'avis et jusqu'à la notification de la décision prise par les ministres compétents, il lui est interdit, sauf autorisation expresse, de divulguer, soit directement, soit indirectement, l'invention, objet de la demande de brevet, et, notamment, de déposer une demande de brevet à l'étranger, de céder les droits à la demande ou d'en concéder une licence.

La délivrance du brevet est suspendue si son ajournement est nécessaire en vue de l'examen visé à l'alinéa 1er.

beslissing ofwel tijdelijk de exploitatie van uitvindingen of het toepassen van fabrieksgeheimen verbieden, ofwel tijdelijk het recht om een uitvindingsoctrooi te exploiteren al dan niet uitsluitend voor de Staat voorbehouden, ofwel de belanghebbende dwingen de volledige kennis van een niet geoctrooieerde uitvinding of van een fabrieksgeheim aan de Staat af te staan.

Ook door middel van vrij gesloten overeenkomsten kunnen de ministers de Staat in het bezit stellen van de licentie van een octrooi en van de volledige kennis van een niet geoctrooieerde uitvinding of een fabrieksgeheim.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Bijzondere bepalingen betreffende uitvindingen waarvoor een octrooi wordt aangevraagd.

Art. 4.

Elke uitvinding waarvoor een octrooi wordt aangevraagd, kan, zodra de aanvraag is ingediend, door de minister tot wiens bevoegdheid de nijverheidseigendom behoort, ter kennis van de Minister van Landsverdediging gebracht worden, ten einde uit te maken of het met het oog op de behoeften van de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat, nodig is, ter zake maatregelen te nemen als bepaald bij de artikelen 2 en 3 van deze wet.

De Minister van Landsverdediging kan met hetzelfde doel ambtshalve kennis nemen van de inhoud der octrooiaanvragen zodra zij ingediend zijn.

Art. 5.

Binnen een termijn van drie maanden laat de Minister van Landsverdediging aan de minister tot wiens bevoegdheid de nijverheidseigendom behoort, weten, of het al dan niet noodzakelijk is één of meer der in de artikelen 2 en 3 bepaalde bijzondere maatregelen te nemen.

Art. 6.

Wanneer op een octrooiaanvraag artikel 4 wordt toegepast, krijgt de aanvrager daarvan bericht bij een ter post aangetekende brief. De ministers beslissen één of meer maatregelen, als bij de artikelen 2 en 3 bepaald, te nemen ofwel er geen te nemen, en zij geven de aanvrager kennis van hun beslissing. Te rekenen van het bericht en tot dat kennis is gegeven van de beslissing der bevoegde ministers, is het de aanvrager, behoudens uitdrukkelijke toelating, verboden, rechtstreeks of zijdelings, de uitvinding waarvoor octrooi wordt aangevraagd bekend te maken, en namelijk een octrooiaanvraag in het buitenland in te dienen, de rechten op de aanvraag af te staan of concessie van een licentie te verlenen.

De toekenning van het octrooi wordt opgeschort indien verdaging nodig is met het oog op het onderzoek bedoeld in het eerste lid.

Art. 7.

Pendant l'examen prévu à l'article 4 et pendant la durée de l'interdiction faite en vertu de l'article 2, l'administration est tenue d'assurer le secret des inventions faisant l'objet des demandes de brevet ou des brevets.

CHAPITRE TROISIEME.

*Levée des interdictions.***Art. 8.**

A tout moment, les interdictions ou les limitations de droit formulées conformément aux articles 2, 3 et 6 peuvent être levées partiellement ou totalement, par décision des ministres dont elles émanent, agissant conjointement. Cette mainlevée peut être sollicitée par le titulaire du droit sujet à interdiction ou à limitation.

CHAPITRE QUATRIEME.

*Indemnisation.***Art. 9.**

Quiconque fait l'objet d'une des décisions administratives prévues par les articles 2, 3 et 6, a droit, sous forme d'indemnité, à la réparation du préjudice subi par lui.

Art. 10.

Les contestations relatives à la détermination et au paiement des indemnités et celles qui sont relatives au paiement des sommes dues en vertu des contrats prévus au dernier alinéa de l'article 3, font l'objet d'un préliminaire de conciliation devant une commission composée de représentants du ministre ayant la propriété industrielle dans ses attributions, du Ministre de la Défense nationale et du Conseil supérieur de la Propriété industrielle. L'intéressé est entendu et peut se faire assister d'un conseil.

Art. 11.

Si la conciliation échoue, la connaissance des contestations appartiendra aux tribunaux de première instance, quel que soit le montant de la demande.

La présente disposition n'exclut pas l'application des articles 16 et 17 de la loi du 25 mars 1876 sur la compétence et des articles 443 et suivants du Code de procédure civile.

CHAPITRE CINQUIEME.

*Restrictions apportées par des Etats étrangers aux droits des demandeurs en brevet.***Art. 12.**

Lorsque, dans l'intérêt de sa défense, un Etat étranger interdit la divulgation d'une invention, objet d'une demande de brevet, le ministre ayant la propriété in-

Art. 7.

Tijdens het bij artikel 4 bepaald onderzoek en voor de duur van het krachtens artikel 2 opgelegd verbod, is het bestuur gehouden er voor te zorgen dat de uitvindingen waarvoor octrooi is aangevraagd of toegekend geheim blijven.

DERDE HOOFDSTUK.

*Opheffing der verbodsmaatregelen.***Art. 8.**

Ten allen tijde kan een verbod of een beperking van recht, opgelegd overeenkomstig de artikelen 2, 3 en 6, geheel of gedeeltelijk opgeheven worden door een gezamenlijke beslissing der ministers van wie zij uitgaan. De titularis van het recht dat aan verbod of beperking onderworpen is, kan deze opheffing aanvragen.

VIERDE HOOFDSTUK.

*Schadeloosstelling.***Art. 9.**

Degene ten aanzien van wie één der bij de artikelen 2, 3 en 6 bepaalde administratieve beslissingen is genomen, heeft recht op herstelling van het hem berokkend nadeel, in de vorm van vergoeding.

Art. 10.

Ingeval van betwisting over de vaststelling en de uitbetaling der vergoedingen of over de uitbetaling van de sommen verschuldigd ingevolge overeenkomsten als bij het laatste lid van artikel 3 bedoeld, heeft vooraf een poging tot verzoening plaats vóór een commissie, waarin zitting hebben gemachtigden van de minister tot wiens bevoegdheid de nijverheidseigendom behoort, van de Minister van Landsverdediging en van de Hogere Raad voor de Nijverheidseigendom. De belanghebbende wordt gehoord en kan zich door een raadsman laten bijstaan.

Art. 11.

Indien de verzoening mislukt, behoort de kennisgeving der betwistingen aan de rechtbanken van eerste aanleg, welke ook het bedrag zij van de eis.

Deze bepaling sluit niet uit dat de artikelen 16 en 17 van de wet van 25 Maart 1876 op de bevoegdheid en de artikelen 443 en volgende van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering worden toegepast.

VIJFDE HOOFDSTUK.

*Beperkingen door vreemde Staten opgelegd aan de rechten der octrooiaanvragers.***Art. 12.**

Wanneer een vreemde Staat, in het belang zijner verdediging, de bekendmaking van een uitvinding waarvoor octrooi wordt aangevraagd, verbiedt, zal de

dustrielle dans ses attributions s'abstiendra, sur requête de cet Etat ou du déposant qui établira la preuve de l'interdiction, de la communiquer au public et de délivrer des copies de sa description, aussi longtemps que durera cette interdiction.

La prise en considération de cette requête est subordonnée à l'existence d'une convention entre la Belgique et l'Etat étranger auteur de l'interdiction.

CHAPITRE SIXIEME.

Dispositions pénales.

Art. 13.

Sans préjudice à l'application des dispositions du Code pénal, sera puni d'un emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de 500 à 5.000 francs, ou d'une de ces peines seulement, l'auteur de la divulgation visée aux articles 1er, 2 et 6.

Celui qui l'a provoquée par sa négligence sera puni d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de 100 à 1.000 francs ou d'une de ces peines seulement.

Les infractions aux mesures prévues à l'article 3 seront punies d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de 100 à 1.000 francs ou d'une de ces peines seulement.

Les dispositions du Code pénal, sans exception, du chapitre VII du livre I, et de l'article 85, sont applicables aux infractions prévues par la présente loi.

Donné à Bruxelles, le 6 juillet 1953.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

*Le Ministre des Affaires économiques
et des Classes moyennes,*

J. DUVIEUSART.

Le Ministre de la Défense nationale,

E. DE GREEF.

minister tot wiens bevoegdheid de nijverheidseigendom behoort, op verzoek van de Staat of van de aanvrager die het bewijs van het verbod levert, er zich van onthouden de uitvinding aan het publiek bekend te maken en afschriften van de beschrijving er van af te geven, zulks voor de duur van het verbod.

Zodanig verzoek wordt alleen in overweging genomen wanneer een verdrag bestaat tussen België en de vreemde Staat die het verbod heeft opgelegd.

ZESDE HOOFDSTUK.

Strafbepalingen.

Art. 13.

Onverminderd de toepassing van de bepalingen van het Strafwetboek, wordt de dader der bij de artikelen 1, 2 en 6 bedoelde bekendmaking gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van 500 frank tot 5.000 frank, of met een van die straffen alleen.

Hij die de bekendmaking door zijn nalatigheid veroorzaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van één maand tot één jaar en met geldboete van 100 frank tot 1.000 frank, of met een van die straffen alleen.

Overtreding van de maatregelen bepaald in artikel 3 wordt gestraft met gevangenisstraf van één maand tot één jaar en met een geldboete van 100 frank tot 1.000 frank, of met één van die straffen alleen.

De bepalingen van het Strafwetboek, zonder uitzondering van hoofdstuk VII van boek I en van artikel 85, zijn van toepassing op de misdrijven omschreven in deze wet.

Gegeven te Brussel, 6 Juli 1953.

VAN KONINGSWEGE :

*De Minister van Economische Zaken
en Middenstand,*

De Minister van Landsverdediging,

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Affaires économiques et des Classes moyennes, le 23 mars 1953, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi « relatif à la divulgation et à la mise en œuvre des inventions et renseignements techniques intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat », a donné le 10 avril 1953 l'avis suivant :

Dans l'intérêt de la défense du territoire, certaines inventions doivent être secrètes et d'autres, sans devoir l'être, devraient être exploitées par l'Etat ou sous son contrôle. L'avant-projet a pour objet d'interdire, sous peine d'amende et de prison, la divulgation des premières et de permettre au Roi, tant pour les premières que pour les secondes, d'en réglementer, d'en interdire ou d'en réserver temporairement à l'Etat l'exploitation.

L'avant-projet organise ensuite une procédure dont le jeu permettra au Gouvernement, lors du dépôt de brevets d'invention, d'user de ses pouvoirs.

Il donne enfin à l'inventeur à qui l'application de la loi aurait causé préjudice, un droit à une indemnité garanti par une action judiciaire.

I. — Observation générale.

L'avant-projet distingue, à différentes reprises, les renseignements techniques et les inventions.

D'après les explications données au Conseil d'Etat par le délégué du Gouvernement, il conviendrait d'entendre, par inventions, les découvertes et les perfectionnements susceptibles de faire l'objet d'un brevet délivré par application de la loi du 24 mai 1854 sur les brevets d'invention, et, par renseignements techniques, les procédés techniques qui, sans réunir les caractères requis pour être brevetés, constituent cependant un objet d'intérêt pour la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat.

S'il en est bien ainsi, il conviendrait de remplacer, chaque fois qu'il en est fait usage, l'expression « renseignement technique », beaucoup trop large, par celle de « procédé technique » exprimant plus exactement l'intention du Gouvernement.

Il serait, en outre, d'une grande utilité de préciser dans l'exposé des motifs le sens qu'ont dans l'avant-projet les mots « inventions » et « procédé technique ».

II. — Observations article par article.

Articles 1er et 2.

Il ressort de la comparaison de ces deux articles qu'il y aura au regard de la loi deux catégories d'inventions et de procédés techniques dont le secret est nécessaire à la sécurité de l'Etat. La première catégorie comprendra les inventions et procédés possédant par nature ce caractère, et la seconde comportera ceux auxquels le ministre l'attribuerait discrétionnairement.

L'article 2 gagnerait en clarté à être rédigé comme suit :

« Article 2. — Sans préjudice de l'application de l'article 1er, le ministre qui a la propriété industrielle dans ses attributions et le Ministre de la Défense nationale peuvent déclarer conjointement que le secret d'une invention ou d'un procédé technique intéresse la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat et qu'il ne peut être divulgué pendant la période qu'il détermine. »

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 23ste Maart 1953 door de Minister van Economische Zaken en Middenstand verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van wet « betreffende de bekendmaking en de toepassing der uitvindingen en technische inlichtingen welke de landsverdediging en de staatsveiligheid aanbelangen », heeft de 10de April 1953 het volgend advies gegeven :

In het belang van de verdediging van het grondgebied dienen sommige uitvindingen geheim te blijven en zouden andere, die niet geheim hoeven te zijn, door de Staat of onder Staattoezicht moeten worden geëxploiteerd. Het voorontwerp strekt er toe, de ruchtbaarmaking van de eerste op straffe van geldboete en gevangenis te verbieden en de Koning te machtigen, de exploitatie zowel van de eerste als van de tweede te reglementeren, te verbieden of tijdelijk voor de Staat voor te behouden.

Het voorontwerp richt verder een procedure in, die de Regering in staat zal stellen, bij de aanvraag der octrooien van haar macht gebruik te maken.

Ten slotte kent het de uitvinder wie de toepassing van de wet zou hebben benadeeld, een door een rechtsvordering gewaarborgd recht op vergoeding toe.

I. — Algemene opmerking.

Op verschillende plaatsen in het voorontwerp wordt een onderscheid gemaakt tussen technische inlichtingen en uitvindingen.

Naar de gemachtigde van de Regering aan de Raad van State verklaarde, behoren onder uitvindingen te worden verstaan ontdekkingen en verbeteringen die in aanmerking kunnen komen voor een octrooi verleend bij toepassing van de wet van 24 Mei 1854 op de octrooien ; onder technische inlichtingen verstaat men de technische werkwijzen die, zonder al de voor octrooiering vereiste kenmerken te vertonen, nochtans enig belang hebben voor de verdediging van het grondgebied en de veiligheid van de Staat.

Is dit zo, dan dient de uitdrukking « technische inlichting », die veel te ruim is, overal te worden vervangen door de uitdrukking « technische werkwijze » die nauwkeuriger zegt wat de Regering bedoelt.

Bovendien zou het zeer nuttig zijn, de betekenis die het voorontwerp aan « uitvinding » en « technische werkwijze » hecht, in de memorie van toelichting te omschrijven.

II. — Opmerkingen per artikel.

Artikelen 1 en 2.

Uit een vergelijking van deze twee artikelen blijkt, dat er voor de wet twee categorieën van uitvindingen en technische werkwijzen zullen zijn, waarvan de geheimhouding voor de veiligheid van de Staat verboden is. De eerste categorie omvat de uitvindingen en de werkwijzen die dit kenmerk uiteraard vertonen ; de tweede categorie omvat die waaraan de ministers dit karakter op discretionnaire wijze toekennen.

Artikel 2 kan veel duidelijker als volgt worden gesteld :

« Artikel 2. — Onverminderd de toepassing van artikel 1, kunnen de minister tot wiens bevoegdheid de industriële eigendom behoort en de Minister van Landsverdediging gezamenlijk verklaren, dat het voor de verdediging van het grondgebied en de veiligheid van de Staat van belang is, een uitvinding of een technische werkwijze geheim te houden, en dat er gedurende een door hen te bepalen tijdperk geen ruchtbaarheid mag aan gegeven worden. »

Article 3.

Selon les explications données au Conseil d'Etat, les mesures de contrôle et les règles d'exploitation que le premier alinéa de l'article permet aux deux ministres de décider, doivent être temporaires. Le texte devrait le préciser.

Ce ne sera, d'autre part, que si le contrôle et la réglementation de l'exploitation (alinéa 1er) sont insuffisants que les ministres pourront prendre la décision d'interdire cette exploitation ou de la confier à l'Etat. Selon les explications données, cette décision devra être motivée. Cette formalité devrait être prévue.

Alors que l'intention du Gouvernement est de permettre à l'Etat, dans certaines conditions, d'exploiter lui-même tant des inventions brevetées que des inventions non brevetées ou des procédés techniques, l'avant-projet, contre l'intention de ses auteurs, en se servant de l'expression « concessions de licences » et à cause de la signification juridique habituelle de cette expression, semble ne permettre aux ministres que de procéder à la concession forcée des inventions brevetées, sans les autoriser à procurer à l'Etat l'usage d'une invention non brevetée ou d'un procédé technique.

Le droit privatif d'exploiter une invention ne naît que par l'octroi d'un brevet. Aussi l'avant-projet, en prévoyant la cession forcée à l'Etat du droit d'exploiter des inventions non brevetées ou de renseignements techniques non brevetables, envisage en réalité la conclusion de contrats sans objet, puisque la cession d'un droit inexistant est inconcevable.

En réalité, selon les explications du Gouvernement, l'avant-projet a pour objet sur ce point de contraindre l'auteur de l'invention non brevetée ou du procédé technique à en livrer la connaissance complète à l'Etat.

Enfin, alors que la concession d'une licence est un contrat, la concession obligatoire d'une licence n'en est pas un puisque, loin d'être un accord de deux volontés, elle suppose l'absence de consentement d'une partie et sa sujétion à la volonté de l'autre. En prévoyant la « concession obligatoire de licence », le projet use donc d'une expression contradictoire et, sans utilité, qualifie à tort de contractuelle une décision administrative unilatérale.

Compte tenu des cinq dernières observations, l'article 3 devrait être ainsi rédigé :

« Article 3. — Lorsqu'ils l'estiment nécessaire en vue d'assurer la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat, les ministres désignés à l'article précédent, agissant conjointement, peuvent contrôler et déterminer les conditions d'exploitation d'inventions et de mise en œuvre de procédés techniques.

« S'il est établi que ces mesures sont insuffisantes à satisfaire les exigences de la défense du territoire ou de la sûreté de l'Etat, ils peuvent, par décision motivée, soit interdire temporairement l'exploitation d'inventions ou la mise en œuvre de procédés techniques, soit réserver temporairement et exclusivement ou non à l'Etat le droit d'exploiter un brevet d'invention, soit contraindre l'intéressé à lui céder la connaissance complète d'une invention non brevetée ou d'un procédé technique.

« Les ministres peuvent également procurer à l'Etat la licence d'un brevet et la connaissance complète d'une invention non brevetée ou d'un procédé technique au moyen de contrats librement conclus. »

Artikel 3.

Volgens de uitleg die aan de Raad van State werd verstrekt, moeten de controlemaatregelen en de exploitatievoorschriften waartoe de twee ministers krachtens het eerste lid van dit artikel kunnen besluiten, van tijdelijke aard zijn. Dit dient in de tekst te worden gezegd.

Anderzijds kunnen de ministers alleen dan beslissen, de exploitatie te verbieden of aan de Staat op te dragen, wanneer het toezicht op en de reglementering van de exploitatie (eerste lid) niet toereikend zijn. Volgens de gegeven uitleg moet die beslissing met redenen omkleed zijn. Deze formaliteit moet worden voorgeschreven.

Terwijl de bedoeling van de Regering is, de Staat gelegenheid te geven onder zekere voorwaarden zowel geöctrooïerde als niet geöctrooïerde uitvindingen of ook nog technische werkwijzen zelf te exploiteren, wekt het voorontwerp, in strijd met wat de stellers hebben bedoeld, door het gebruik van de term « exploitatielicentie » en gelet op de gewone juridische betekenis daarvan, de schijn alsof de ministers enkel gemachtigd worden tot de gedwongen concessie van geöctrooïerde uitvindingen, zonder dat zij daarbij de Staat het gebruik van een niet geöctrooïerde uitvinding of van een technische werkwijze in handen kunnen geven.

Het uitsluitend recht om een uitvinding te exploiteren ontstaat slechts door verlenen van een octrooi. Wanneer het voorontwerp dus bepaalt, dat het recht om niet geöctrooïerde uitvindingen of van de technische werkwijzen te exploiteren gedwongen aan de Staat kan worden afgestaan, overweegt het in feite het sluiten van overeenkomsten zonder voorwerp, vermits afstand van een niet bestaand recht ondenkbaar is.

Volgens de uitleg van de Regering strekt het voorontwerp hier in werkelijkheid om de auteur van de niet geöctrooïerde uitvinding of van de technische werkwijze te verplichten, deze volledig aan de Staat kenbaar te maken.

Ten slotte is de concessie van een licentie een overeenkomst, de verplichte afstand van een licentie echter niet, vermits deze, verre van een tweezijdig akkoord te zijn, veronderstelt dat de instemming van één der partijen ontbreekt en dat de ene partij aan de wil van de andere onderworpen is. Wanneer het voorontwerp dus spreekt van « een exploitatielicentie... op verplichtende wijze », gebruikt het een tegenstrijdige uitdrukking en qualificeert het, zonder nut en ten onrechte, een eenzijdige administratieve beslissing als contractueel.

Met inachtneming van de laatste vijf opmerkingen, ware artikel 3 beter gesteld als volgt :

« Artikel 3. — Wanneer zij het voor de verdediging van het grondgebied of voor de veiligheid van de Staat nodig achten, kunnen de in het voorgaande artikel genoemde ministers gezamenlijk controleren en bepalen, onder welke voorwaarden uitvindingen geëxploiteerd en technische werkwijzen toegepast worden.

« Indien bewezen is, dat deze maatregelen niet toereikend zijn om te voorzien in de behoeften van de verdediging van het grondgebied of van de veiligheid van de Staat, kunnen zij bij een met redenen omklede beslissing ofwel tijdelijk de exploitatie van uitvindingen of het toepassen van technische werkwijzen verbieden, ofwel tijdelijk het recht om een uitvindingsoctrooi te exploiteren al dan niet uitsluitend voor de Staat voorbehouden, ofwel de belanghebbenden dwingen, de volledige kennis van een niet geöctrooïerde uitvinding of van een technische werkwijze aan de Staat of te staan.

« Ook door middel van vrij gesloten overeenkomsten kunnen de ministers de Staat in het bezit stellen van de licentie van een octrooi en van de volledige kennis van een niet geöctrooïerde uitvinding of een technische werkwijze. »

Article 4.

Les mots « mesures spéciales » qui terminent le premier alinéa de l'article 4 devraient être remplacés par les mots « mesures prévues par les articles 2 et 3 de la présente loi », puisque c'est à celles-là que l'article se réfère.

Article 5.

Selon les explications du Gouvernement, « une demande est retenue pour examen » lorsqu'elle fait l'objet d'une des deux mesures prévues par l'article 4. Il serait souhaitable que cela ressorte du texte.

Encore selon les explications du Gouvernement et bien que le texte soit à cet égard peu précis, les ministres ont l'obligation de prendre une décision et de la notifier au déposant.

Ces observations incitent à rédiger l'article 5 comme suit :

« Article 5. — Lorsqu'une demande de brevet fait l'objet de l'application de l'article 4, le déposant en est avisé sans délai par lettre recommandée à la poste. Les ministres décident soit de prendre une ou plusieurs mesures prévues par les articles 2 et 3, soit de n'en point prendre, et notifient leur décision au requérant.

A compter de l'avis et jusqu'à la notification de la décision prise par les... » (la suite du texte, comme au projet du Gouvernement)...

Article 6.

L'article 4 autorise le ministre ayant la propriété industrielle dans ses attributions à porter à la connaissance du Ministre de la Défense nationale l'invention dont le brevet est demandé, de manière à lui permettre de provoquer une des décisions conjointes prévues par les articles 2 et 3. L'article 6 ayant pour objet de lui imposer un délai dans lequel ce dernier doit faire connaître son avis au Ministre des Affaires économiques, constitue la suite logique de l'article 4 et devrait le suivre immédiatement.

Article 7.

Les mots « le cas échéant » insérés au début de l'article sont inutiles et devraient être supprimés. Cet article gagnerait, en outre, à être rédigé comme suit :

« Article 7. — Pendant l'examen prévu à l'article 4 et pendant la durée de l'interdiction faite en vertu de l'article 2, l'administration est tenue d'assurer le secret des inventions faisant l'objet des demandes de brevet. »

Article 9.

Aux termes de cet article « les mesures prévues aux articles 2, 3 et 5 donnent lieu à indemnisation, s'il échet. »

Or, dans l'intention du Gouvernement, la personne qui est victime d'une des mesures prévues par les articles 2, 3 et 5 doit avoir droit à la réparation du préjudice que la mesure lui cause.

L'article n'exprime donc qu'incomplètement cette intention.

Artikel 4.

De woorden « bijzondere maatregelen » in het eerste lid van artikel 4 dient men te vervangen door de woorden « maatregelen... als bepaald bij de artikelen 2 en 3 van deze wet », vermits het naar die artikelen is dat hier verwezen wordt.

Artikel 5.

Volgens de uitleg van de Regering « wordt een octrooiaanvraag voor onderzoek weerhouden », wanneer zij het voorwerp is van één der twee maatregelen bij artikel 4 bepaald. Dit zou uit de tekst moeten blijken.

Steeds volgens de uitleg van de Regering, en ofschoon de tekst op dit punt niet zeer duidelijk is, zijn de ministers verplicht een beslissing te nemen en de aanvrager daarvan kennis te geven.

Aansluitend bij deze opmerkingen, dient artikel 5 als volgt te worden gelezen :

« Artikel 5. — Wanneer op een octrooiaanvraag artikel 4 wordt toegepast, krijgt de aanvrager daarvan bericht bij een ter post aangetekende brief. De ministers beslissen één of meer maatregelen als bij de artikelen 2 en 3 bepaald te nemen ofwel er geen te nemen, en zij geven de aanvrager kennis van hun beslissing.

« Te rekenen van het bericht en tot dat kennis is gegeven van de beslissing der bevoegde ministers, is het de aanvrager behoudens uitdrukkelijke toelating verboden, rechtstreeks of zijdelings de uitvinding waarvoor octrooi wordt aangevraagd ruchbaar te maken, en namelijk een octrooiaanvraag in het buitenland in te dienen, de rechten op de aanvraag af te staan of concessie van een licentie te verlenen.

« De toekenning van het octrooi wordt opgeschort indien verdaging nodig is met het oog op het onderzoek bedoeld in het eerste lid. »

Artikel 6.

Artikel 4 machtigt de minister tot wiens bevoegdheid de industriële eigendom behoort, de Minister van Landsverdediging in te lichten over de uitvinding waarvoor octrooi wordt aangevraagd, ten einde hem in staat te stellen één der bij de artikelen 2 en 3 bedoelde gezamenlijke beslissingen uit te lokken. Aangezien artikel 6 er toe strekt, de Minister van Landsverdediging een termijn op te leggen om de Minister van Economische Zaken zijn advies mede te delen, sluit het logisch aan bij artikel 4 en zou het daar onmiddellijk moeten op volgen.

Artikel 7.

Het woord « desgevallend » vooraan in dit artikel is overbodig en dient geschrapt. Het artikel kan beter als volgt worden gelezen :

« Artikel 7. — Tijdens het bij artikel 4 bepaalde onderzoek en voor de duur van het krachtens artikel 2 opgelegde verbod, is het bestuur gehouden er voor te zorgen, dat de uitvindingen waarvoor octrooi is aangevraagd geheim blijven. »

Artikel 9.

Dit artikel zegt dat « de maatregelen voorzien in artikelen 2, 3 en 5, indien nodig, aanleiding geven tot schadeloosstelling. »

Echter moet, volgens de bedoeling van de Regering, hij die getroffen wordt door één der maatregelen bepaald in de artikelen 2, 3 en 5 recht hebben op herstelling van de schade welke de maatregel hem toebrengt.

Deze bedoeling komt in het artikel slechts gedeeltelijk tot uiting.

Pour correspondre complètement aux intentions du Gouvernement, la disposition devrait être rédigée comme suit :

« Article 9. — Quiconque fait l'objet d'une des décisions administratives prévues par les articles 2, 3 et 5, a droit, sous forme d'indemnité, à la réparation du préjudice subi par lui. »

Article 10.

Dans l'intention du Gouvernement, la conciliation préliminaire que prévoit cet article doit être tentée non seulement lorsque la contestation porte sur le paiement d'une indemnité ou d'une redevance, mais également et surtout, lorsqu'elle porte sur leur détermination.

Dans l'esprit du Gouvernement, les concessions amiables de licences sont conclues entre l'inventeur et l'Etat, représenté par les deux ministres, et la « redevance » prévue à l'article 10 est le prix de tels contrats.

En cette hypothèse, une véritable « contestation » sur la détermination de la redevance, au sens juridique de ce terme, ne se conçoit pas et l'intervention de la commission serait dénuée d'objet.

L'article 10 pourrait, compte tenu de ces observations, être ainsi rédigé :

« Article 10. — Les contestations relatives à la détermination et au paiement des indemnités et celles qui sont relatives au paiement des sommes dues en vertu des contrats prévus au dernier alinéa de l'article 3, font l'objet d'un préliminaire de conciliation devant une commission composée de représentants du ministre ayant la propriété industrielle dans ses attributions, du Ministre de la Défense nationale et du Conseil supérieur de la propriété industrielle. L'intéressé est entendu et peut se faire assister d'un conseil. »

Article 13.

Au dernier alinéa de cet article il conviendrait de préciser que le chapitre VII du Code pénal, dont l'application est ainsi prévue, appartient au Livre I de ce Code.

Article 14.

Le Roi puisant dans l'article 67 de la Constitution le pouvoir de prendre les arrêtés d'exécution que la loi requerra, il s'ensuit que l'article 14 est inutile et peut être omis.

Om de bedoeling van de Regering geheel weer te geven, zou deze bepaling als volgt moeten luiden :

« Artikel 9. — Degene ten aanzien van wie één der bij de artikelen 2, 3 en 5 bepaalde administratieve beslissingen is genomen, heeft recht op herstelling van het hem berokkende nadeel, in de vorm van vergoeding. »

Artikel 10.

Volgens de bedoeling van de Regering moet de poging tot voorafgaande verzoening, waarvan sprake in dit artikel, plaats hebben niet alleen wanneer de betwisting gaat over de uitbetaling van een vergoeding of retributie, maar ook en vooral wanneer zij gaat over de vaststelling daarvan.

De opvatting van de Regering is, dat het in der minne concederen van licenties overceengekomen wordt tussen de uitvinder en de Staat, vertegenwoordigd door de twee ministers; de « retributie » waarvan artikel 10 spreekt, is dan de prijs voor zulke overeenkomsten.

In deze veronderstelling is een « betwisting », in de juridische betekenis van deze term, over de vaststelling van de retributie niet denkbaar en zou het optreden van de commissie zinloos worden.

Met inachtneming van deze opmerkingen, kan artikel 10 als volgt gesteld worden :

« Artikel 10. — In geval van betwisting over de vaststelling en de uitbetaling der vergoedingen of over de uitbetaling van de sommen verschuldigd ingevolge overeenkomsten als bij het laatste lid van artikel 3 bedoeld, heeft vooraf een poging tot verzoening plaats vóór een commissie, waarin zitting hebben gemachtigden van de minister tot wiens bevoegdheid de industriële eigendom behoort, van de Minister van Landsverdediging en van de Hogere Raad voor de Nijverheidseigendom. De belanghebbende wordt gehoord en kan zich door een raadsman laten bijstaan. »

Artikel 13.

In het laatste lid van dit artikel dient te worden gezegd, dat hoofdstuk VII van het Strafwetboek waarvan de toepassing wordt voorgeschreven, deel uitmaakt van boek I van dit Wetboek.

Artikel 14.

Daar artikel 67 van de Grondwet de Koning machtigt, de door de wet vereiste uitvoeringsbesluiten te nemen, is artikel 14 overbodig en kan het wegvallen.

III. — Opmerkingen betreffende de Nederlandse tekst.

1° De titel van het ontwerp dient als volgt te worden gelezen :

« Ontwerp van wet betreffende de ruchtbaarmaking en de toepassing der uitvindingen en technische werkwijzen welke de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat aangaan. »

2° Terwille van de algemene overeenstemming dienen de hoofdstukken als volgt te worden aangeduid : Hoofdstuk I : « Algemene bepalingen » — Hoofdstuk II : « Bijzondere bepalingen betreffende uitvindingen waarvoor octrooi wordt aangevraagd » — Hoofdstuk III : « Opheffing der verbodsmaatregelen », enz...

3° Met inachtneming van de in dit advies reeds gemaakte opmerkingen, wordt voorgesteld de artikelen 1, 4, 6, 8, 11, 12 en 13 van het ontwerp als volgt te lezen :

« Artikel 1. — Het is verboden technische werkwijzen en uitvindingen, waarvan de geheimhouding van belang is voor de verdediging van het grondgebied en de veiligheid van de Staat, ruchtbaar te maken.

» De dader der ruchtbaarmaking en hij die ze door zijn nalatigheid veroorzaakt heeft, worden gestraft met de straffen gesteld in artikel 13, indien bewezen is dat zij van het belang van deze geheimhouding voor de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat niet onkundig konden zijn.

» Artikel 4. — Elke uitvinding waarvoor een octrooi wordt aangevraagd, kan, zodra de aanvraag is ingediend, door de minister tot wiens bevoegdheid de industriële eigendom behoort, ter kennis van de Minister van Landsverdediging gebracht worden, ten einde uit te maken of het, met het oog op de behoeften van de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat, nodig is, ter zake maatregelen te nemen als bepaald bij de artikelen 2 en 3 van deze wet.

» De Minister van Landsverdediging kan met hetzelfde doel ambtshalve kennis nemen van de inhoud der octrooiaanvragen zodra zij ingediend zijn.

» Artikel 6. — Binnen een termijn van drie maanden laat de Minister van Landsverdediging aan de Minister tot wiens bevoegdheid de industriële eigendom behoort, weten, of het al dan niet noodzakelijk is één of meer der in de artikelen 2 en 3 bepaalde bijzondere maatregelen te nemen.

» Artikel 8. — Te allen tijde kan een verbod of een beperking van recht, opgelegd overeenkomstig de artikelen 2, 3 en 5, geheel of gedeeltelijk opgeheven worden door een gezamenlijke beslissing der ministers van wie zij uitgaan. De titularis van het recht dat aan verbod of beperking onderworpen is, kan deze opheffing aanvragen.

» Artikel 11. — Indien de verzoening mislukt, behoort de kennisneming der betwistingen aan de rechtbanken van eerste aanleg, welke ook het bedrag zij van de eis.

» Deze bepaling sluit niet uit dat de artikelen 16 en 17 van de wet van 25 Maart 1876 op de bevoegdheid en de artikelen 443 en volgende van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering worden toegepast.

» Artikel 12. — Wanneer een vreemde Staat in het belang van zijn verdediging de ruchtbaarmaking of de exploitatie van een uitvinding waarvoor octrooi wordt aangevraagd, verbiedt, zal de minister tot wiens bevoegdheid de industriële eigendom behoort, op verzoek van die Staat of van de aanvrager die het bewijs van het verbod levert, er zich van onthouden de uitvinding aan het publiek bekend te maken en afschriften van de beschrijving er van af te geven, zulks voor de duur van het verbod.

» Zodanig verzoek wordt alleen in overweging genomen wanneer een verdrag bestaat tussen België en de vreemde Staat die het verbod heeft opgelegd.

» Artikel 13. — Onverminderd de toepassing van de bepalingen van het Strafwetboek, wordt de dader der bij de artikelen 1, 2 en 5 bedoelde ruchtbaarmaking gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van 500 frank tot 5.000 frank, of met één van die straffen alleen.

» Hij die de ruchtbaarmaking door zijn nalatigheid veroorzaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van één maand tot één jaar en met geldboete van 100 frank tot 1.000 frank, of met één van die straffen alleen.

» Overtreding van de maatregelen bepaald in artikel 3 wordt gestraft met gevangenisstraf van één maand tot één jaar en met geldboete van 100 frank tot 1.000 frank, of met één van die straffen alleen.

» De bepalingen van het Strafwetboek, zonder uitzondering van hoofdstuk VII van boek I en van artikel 85, zijn van toepassing op de misdrijven omschreven in deze wet. »

L'avant-projet appelle, en outre, diverses observations concernant exclusivement sa version néerlandaise. Elles se trouvent formulées dans le texte néerlandais du présent avis.

La chambre était composée de

MM. F. LEPAGE, conseiller d'Etat, président ;

J. COYETTE et K. MEES, conseillers d'Etat ;

L. FREDERICQ et F. DUCHENE, assesseurs de la section de législation ;

J. CYPRES, greffier adjoint, greffier.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. MEES.

Le Président, — De Voorzitter,

(signé/w. get.) F. LEPAGE.

Pour deuxième expédition délivrée à M. le Ministre des Affaires économiques et des Classes moyennes.

Le 29 avril 1953.

Le Greffier du Conseil d'Etat,

De kamer was samengesteld uit de

HH. F. LEPAGE, raadsheer van State, voorzitter ;

J. COYETTE en K. MEES, raadsheren van State ;

L. FREDERICQ en F. DUCHENE, bijzitters van de afdeling wetgeving ;

J. CYPRES, adjunct-griffier, griffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. MEES.

Le Greffier, — De Griffier,

(signé/w. get.) J. CYPRES.

Voor tweede uitgifte afgeleverd aan de H. Minister van Economische Zaken en Middenstand.

De 29ste April 1953.

De Griffier van de Raad van State,

R. DECKMYN.